

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Prenumerationspris:	
Postarvodet oberoäknadt.	
Helt år . . . kr. 4:—	
Tre kvarts år . . 3:—	
Halft år . . . 2:—	
Ett kvarts år . . 1:—	

FREDAGEN.

Annonsspris:	
pr petitrad	
för en gång 15 öre.	
för minst 5 g. 10 "	

Göteborg, Joh. Lundéns Bok- & Acidenstryckeri, 1892.

UTGIFVARE:
CARL ALB. NORDGREN.

Fredagen den 18 Mars 1892.

Redaktion och Expedition:
Magasinsgatan 7, Göteborg.

Den ridande polisen.

Den ridande polisen, 15 man stark, garnisonerad å Haga polisstation med kommissarie Lundberg såsom befäl är en företeelse från 1890 års stadsfullmäktiges vanvetliga beslut, en harm för dem som se den skrikande lyxen i dessa bistra tider och en plåga för de skattedragande.

Behöfde vi ridande polis? — Nej!

Hvarför kom den ridande polisen till? — För skryt skull!

Har den ridande polisen hittills gjort någon nytta? — Nej . . . endast en gång fallit af hästen! Men jag tycker att nog kunde, då vi ju ha garnisoneradt hästregemente, detta kunnat användas till patrullering vid tillfällen, då det behöfts, utan denna dyra lyx . . .

Prata inte om regementet . . . hvem kan lita på det i dessa rebeliska tider . . .

Hvem har kommit upp med första förslaget till motion hos hrr stadsfullmäktige om ridande polis? — Naturligtvis polismästaren!

Hvarför gjorde han det? — För att ha något att göra!

Hvar fick han den idéen? — I Aachen!

Ah jag förstår . . . en vitz på rida . . . Men kan man inte bli fri från den ridande? — Omöjligt, han sitter för sadelfast! Men hvad vill det säga, på teckningen här är han ju klädd i pincenez . . . Rider han i pincenez?

— Nej, inte han sjelf . . . Det är konstaplarne, som rida på hästryggarne utan pincenez, men idémästaren kan inte rida — på hästryggen . . . därför, för att sjelf visa sig som chef för den ridande, låter han "den Lange" rida sig på näsan!

Jaså . . . ja visst . . . "pincenez de Lange" rider på chefens nasus . . . och Hin Håken rider stadsfullmäktige.

Ja, det var mycket ridande . . . och ändå låta de skattedragande topprida sig . . .

Var lugn, det tar nog slut en gång . . .

När då?

När amerikanarne uppfunnit flygmaskinen.

Hur så?

Jo, då ska' jag rösta mig till stadsfullmäktig och föreslå införande af *flygande polis* . . . då först få vi befrielse från den ridande.

Men jag tycker ändå, att den ridande är inte så dum att ha. Inte har, sedan den gick af stapeln nå-

got Hagamord skett . . . inte något inbrott på pantlånekontor . . . inte ha några resande engelska sedeltjuvar vågat intränga i skandinaviska banken . . . inte någon förskingring af lackstänger ur postverkets kassa . . . intet smuggeri af vattendränkta domestiker . . . inte ha några sjelfmord begåtts i Slottsskogen . . . inte . . .

Men jag ser aldrig till den ridande . . . hvar patrullerar den?

Den patrullerar inte, den motionerar hästarne . . . det är den tvungen till . . . Det talar ju herr Bellander om i "Tombolan" . . .

Det har jag inte hört . . .

Nå, så spetsa örsnibbarne, göteborgskanin, och hör här:

"Vi skulle egentligen vara två för det är inte roligt att rida ensam omkring och inte ha nåt att göra annat än att motionera hästarne. — Ett så laglöst folk som göteborgarne behöfver nog ridande polis. Tänk om det skulle bli uppror ute i Haga, eller om Masthuggspojkarne ville införa republiken — då ä' vi goda att ha'.

Och sjunger:

På post konstapeln går i snö och regn och slask.
Han också umgås får med pöbel och patrask.
Vi sitta stolt till häst i moskovitisk stass,
Han går och knogar jemt på kort och tråkigt pass.

Om han en flicka ser, han törs ej längre gå,
Men vi i skägget le och rida bara på.
Hon ser med tjusad blick på rytterns stolta skick.
Då blir en annan vals för dem vid infanterit,
Men oss vid kavallerit generar slikt ej alls.::

Och sådan uniform som postkonstapeln har,
En hjälm, en bytta lik, som missklär hvarje karl;
Han inga sporrar bär, och pels det har han ej,
Och blott på sönda'n klär han uti handskar sej,
Och vid avancement han har ej något hopp,
Vi sporra hästen vi förbi'n i kort galopp.
Han en och en får gå, vi rida två och två.
:: Det är en annan vals, etc.::

Till häst vi sitta opp och rida omkring sta'n
Er trygghets säkra hopp, vid sadelknappen van,
Och blir det väsen då, vi blifva inte haj,
Vi rida endast på den nästa första maj,
Men om vi råka då uti ett getingbo,
Konstaplarne till fots de kunna inte gno,
De klappas som en byk, stilla och få stryk.
:: Ja, det blir en annan vals etc.::"

"Fredagens" läsare.

Då vi började utgifva "Fredagen" kände vi oss icke nog kapitalstarka att utbjuda tidningen till prenumeration, men efter den allmänna uppmuntran vi från en oberäknadt talrik krets af vänner rönt redan på de få utkomna numren, kunna vi med tillförsigt erbjuda till en allmän

Prenumeration

på den pigga, hyfsade och demokratiska tidningen

"Fredagen".

Inom Göteborg såväl som i landsorten behöfver man blott gå på närmaste poststation före den 1:ste April och erlägga prenumerationsafgiften, postarvodet oberäknadt, för *kvartal 1 kr., halft år 2 och till årets slut 3 kronor.** Hvarje prenumerant eger, mot uppvisande af postkvittot, å redaktionen *gratis* få alla före 1:ste April utkomna nummer.

Vi påpeka särskildt den spännande och redan allmänt omtyckta följetongen

"Haga-Flickan",

hvars handling är gripen ur verkligheten, stödjande sig på ett stulet arf och förlagd inom Göteborg, skildrande väl kända händelser och personer under 1850- och 1880-talet.

Fredagen blir folionummerad i följd och på grund af sitt format lämplig till inbindning och kunna vi lofva att redan i April föröka tidningen till 12-sidig.

För herrar annonsörer behöfva vi knappast påpeka det förmånliga uti att annonsera i "Fredagen", hvars hela innehåll består af originella artiklar, hvilka med nöje läsas af "hög och låg".

Under förhoppning, att hvar och en, som läst dessa rader, genast går på posten och prenumererar på minst ett kvartal, ha vi äran teckna

Högaktningsfullt
Redaktionen.

Marsminnen.

Ingen af årets tolf månader kan för den ärlige frihetsvännen uppvisa så stolta, härliga och uppriktande minnen som just mars. Det är icke blott derute på det af politiska stormböljor så lätt berörda Europas fastland, ett experimentalfält för alla storslagna och gedigna politiska idéer, utan äfven här hemma i vårt undagömda Sverige har frihetens stora sak under denna månad skördat triumfer, som vittna om att det åtminstone funnits ett folk som haft mod och kraft att skaka af sig fördomens och öfvertrons ledband, som haft mod att tänka själf samt att tillämpa på sitt lif hvad tidens vetenskap fört till mognad, äfven om detta kräft offer, hvilka och huru många som hälsat.

Den stora upproriska folkrörelse som 1848 pågick i Europa hade äfven några små obetydliga svallvågor här i Sverige, der hufvudstaden hemsöktes af ett par "fasansfulla dagar".

Det var den 18 mars. Genom plakat, som uppklistrats öfverallt i staden kallades dess befolkning att på aftonen möta å Brunkebergstorg.

Utan att låtsas sig tro på det hotfulla i plakaternas innehåll vidtogos dock en hel del åtgärder för det möjliga upprorets städfjande. Slottsvakten och polisen förstärktes och beväpnades, skarpa patroner utdelades och smärre truppafdelningar genomtågade ständigt stadens förnämsta gator.

Vid 5-tiden på e. m. började det osa hett. Utanför De la Croix' salong samlades stora skaror under hotfulla åtbörder och utrop om allmän valrätt, folket skall ha säte i riksdagen o. s. v. Efter fortsatta demonstrationer på skilda ställen i staden drog hela massan öfver Norrbo till Storkyrkobrinken. Här bodde f. d. hofkanslären Hartmansdorff, allmänt hatad af Stockholms lägre klasser. Gatstenarne uppfjös i en hast och ett regn af stenar piskade byggnadens alla fönster. Ett försök att uppbygga porten misslyckades. Ett förfärligt skrik och väsen beledsagade dessa dåd.

Efter en timmes stenkastning skingrades folket af hästgardet, som ridande i full traf gjorde "choc" på massan. Gardisterna stötte till och sköto skarpt och det blef en stunds het strid.

Då konungen och kronprinsen senare på aftonen redo ut för att tala med folket, mottogos de af ropet: "Leve republiken"!

Den alltjemt växande hopen tågade vidare och fönstren inslogos hos landshöfdingen, utrikesministern m. fl.

Dagen derpå, den 19 mars, tågade skaror af nyfikna omkring i staden för att skåda "förödelser". Kungörelser och proklamationer utfärdades af regeringen.

På aftonen blef det vida allvarsammare sammandrabbningar än dagen förut. Soldaterna började skjuta och folket bombarderade med stenar. Från fönstren och taken kastades skällhett vatten på soldaterna.

Många voro de som stupat. Än flera de sårade. Omkring ett 70-tal soldater voro svårt skadade. Ett 50-tal personer arresterades och upproret var dämpadt — för den gången.

Det lyckades aldrig polisen att få tag i ledarne af upproret. Säkert torde dock vara att ledningen utgick från en på den tiden ganska lifaktig kommunistisk klubb, som sammanträdde hos bokhandlare Götrek vid Järntorget.

Samtidigt med ofvan skildrade händelser upprestes barrikader på gatorna i Berlin, Wien och Paris. Blod flöt i strömmar och från det förstnämnda stället måste kungen rymma till England. I Paris ledo de uppriske ett förskräckligt nederlag. 40,000, säges det, blefvo på valplatsen.

I söndags, den 13 mars, var det 83 år sedan hufvudstaden var skådeplatsen för den statskupp under hvilken den tappra general Adlercreutz arresterade den vettvillige Gustaf IV Adolf, som sedan förlorade krona, makt och fädernesland och slutligen dog i armod i Tyskland.

Den tiden stodo konungar icke högt i kurs!

Den 18 mars 1871 var det som Paris' arbetare efter en hård kamp proklamerade Kommunen. Denna hjeltebragd som så mycket förkättrats, var det dock som räddade Frankrike och republiken från följderna af det svarta föräderi mot fäderneslandet, som en del högt uppsatta civila och militära myndigheter gjort sig skyldiga till.

Årsdagen af Pariser kommunen — den 18 mars — firas nu af alla länders organiserade arbetare och om vi icke misstaga oss, kommer det i år att äfven i Göteborg firas en fest till dess minne.

Den 13 mars 1881, samma dag som vår kronprins

förmäldes med Victoria, var det som Rysslands nihilister med en bomb dödade kejsaren Alexander II. Det var äfven den 13 mars, som Gustaf den III mördades i Stockholm.

Vi skulle kunna hålla på länge ännu att uppräknas marsminnen öfver hemska och storartade tilldragelser, som haft ett epokgörande inflytande på kulturutvecklingen, men då utrymmet i dag nekar oss det, vilja vi avsluta med att erinra derom, att den mest omfångsrika af nu pågående frihetrörelser den 14 mars firar en af sina främste hjeltars och stiftares dödsdag. Den 14 mars 1883 dog i London Karl Marx, det fruktansvärda geniet, nationalekonomen och ledaren för den mäktiga organisationen Internationale, som på sin tid var en skräck för alla tyranner.

W.

Hit och Dit.

Skandal vid "Socialdemokraten". Kassören A. Landqvist och expeditören N. M. Nilsson vid tidningen "Soc. D.", som eges af fackföreningarna i Stockholm, hafva skött sina befattningar så illa, att revisionen upptäckt en balans af omkring 1,000 kr. I söndags mistade herrarna sitt fögderi och tidningen för i måndags har en två spalter lång deklamation om saken, som är ord, ord och ingenting annat. Det har ej skett med vett och vilja, heter det. Bristande bokförarebildning har förosakat balansen. Det tro vi också, men i "Soc.-D." tager denna ursäkt sig, lindrigast sagdt, egendomlig ut, då man får veta, hvad det är för herrar, som kommit i stället för de föckade. Vi känna både K. M. Ziesnitz, typograf, och R. Hansen, snickare, för att vara så hyggliga som människor äro mest, men på samma gång såsom varande lika odugliga för sina erhållna funktioner vid tidningen, och om möjligt i ännu högre grad saknande bokförarebildning, än de afskedade.

Det är klart att här, som alltid inom arbetarerörelsen, mellan de ledande personerna ett förkastligt intrigspel föregått katastrofen. Såväl Landqvist som Nilsson voro under sina glansdagar marionetter af Branting. Den förstnämde lät låna sig åt de mest lömska och försåtliga anfall på den ärlige och sin sak varmt hängifne Hinke Bergegren. Båda voro högfärdiga och dryga mot arbetarne samt mäktiga viktiga herrar. "Högmod bådar fall!"

Den nye kassören och expeditören äro båda intriganta karaktärlösa personer, som nog väsentligt bidragit till att skandalen inträffat.

Vi kunna ej afhålla oss från att här framhålla hurusom "Soc.-D." vid ett något liknande tillfälle för 3 år sedan icke hade den ringaste hänsyn till den bristande bokförarebildningen och de många olika kassorna, som komma i händerna på kassören vid ett arbetarerörelsens organ, och då härtill kommer, att då kunde ingenting bevisas, så nog förefaller tidningens konsekvens lite underlig alltid. Men det var ju då fråga om en person, som ej velat segla i chefernas kölvatten utan haft sin egen mening; det är väl det, som gör skillnaden så stor.

Konkurrensen är stor, icke minst på handelsområdet. En insändare som kallar sig "rättvis man", klagar öfver att breffbärare idka handel och att allmänheten icke afhåller sig från att handla hos dessa.

Detta förstnämnda är nu en olaglighet, ty ingen, hvare sig hög eller låg, i statens tjänst, eger rätt att idka handel. Men då lagen med lätthet, i detta, som i så många andra fall, kan kringgås, finna vi äfven embetsmän, med lika många tusen kr. i lön, som en breffbärare har hundra kr., idka omfattande affärer; icke minst de högst uppsatte. Om icke direkt, så indirekt såsom aktieega-

re i affärsföretag. Och mot detta onda finnes ingen annan hjälp, än att arbeta för reformer, som hafva inflytande på den nuvarande genomruttna rättsordningen. Ty att tänka, att den köpande allmänheten skulle af barmhärtighet afstå från att köpa hos sådana handlande, som äro i statens tjänst, är helt enkelt löjligt och barockt.

Snuskiga rakstugor. Vår notis i n:o 4, icke i n:r 2 som insändaren uppgifver, med denna rubrik, har blifvit uppmärksammas af vederbörande, att döma af skrivelser, som inkommit till redaktionen. En insändare, antagligen innehafvare af ett af de mest ruskiga och orena nästena, som oblygt nog kallar sig vän af rättvisa, ger sin gallsjuka och förtrytelse öfver räfsen luft i det oförskämda pekoral, som vi offentliggjorde i förra numret för att visa våra läsare ett prof på den gemenhet, som utmärker just en del af hrr rakstugeinnehafvare.

Det är oss absolut ofattligt, hvad "medborgare med smutsskofvor i ansigtet" hafva med saken ifråga att skaffa. Om dessa låta raka sig, så få de betala lika mycket som den städade kunden och man har därför rätt att fordra, att de saker, som begagnats för deras räkning, icke vidare användas, förr än de äro rengjorda. Hvad som gör rakstugorna snuskiga och hälsofarliga är icke de arbetsklädda och friska kunderna utan de vinsthungriga egarne, som för att få en oskäligt hög vinst icke gitta hålla verktyg eller annan materiel ren utan använda samma saker för kanske öfver 100 personer, äfven om samma personer äro behäftade med smittosamma hudsjukdomar. Men betalningen, den få nog kunderna erlägga, oaktadt de blifva betjenade på ett sådant sätt, att de snarare borde ha än gifva ersättning för den tortyr de få lida.

Hvad biträdena beträffar, så vilja vi endast erinra om ordspråket: "sådan herre sådan dräng". De girige barberarne vilja dessutom icke ha ordentliga, dugliga och nyktra biträden, ty sådana arbeta naturligtvis icke för den svältlön, som barberarebiträdena i Göteborg i allmänhet erhålla.

De om den fullständigaste frånvaro af äfven det minsta folkvett och takt vittnande ohemula, om än alldeles förfelade, insinuationer som "vän af rättvisa" gör mot oss personligen, återfalla på honom sjelf. Med personer, som äro till den grad dumma, att de anse att en tidningsredaktör icke kan känna till andra missförhållanden än dem han sjelf personligen pröfvat, vilja vi icke byta ord utan endast skänka vårt beklagande öfver, att han af misstag råkat att få plats som "medborgare" i ett civiliseradt samhälle utan att ha minsta takt i sig. Till sist vilja vi upplysa om, att vi icke, såsom insändaren påstår, klandrat alla rakstugor såsom varande snuskiga.

Ny industri. En liten klick panningematadorer spekulera på att uppsätta ett speciellt fabrikant-organ, som till att börja med skulle utkomma två gånger i månaden. "Industrien" blir den nya tidningens namn och som redaktör lär vara påtänkt hr Tengström, f. n. anställd vid Handelstidningens redaktion, der han utmärkt sig för stor arbetarefientlighet och ständigt prisat den billiga arbetarekraften, hvilken gör arbetaren till en svulten träl och arbetsköparen till en frässande mångmillionär.

Socialister och liberaler lära komma att i broderlig förening afhandla rösträttsfrågans lösning på det blifvande rösträttsmötet i Stockholm instundande 21 April. Härvarande arbetarekommun har med ja besvarat en till densamma ingången förfrågan, huruvida den vore sinnad deltaga i mötet.

Nytan af att vara representerad vid rösträttskongressen torde, att döma af tillställningen här sistlidne

sommar, blifva tvifvelaktig, men det kan ju, får de tongifvande inom Arbetarekommunen, blifva ett osökt tillfälle att få göra utaf med några hundra kronor af arbetarnes med försakelse hopsparede föreningskassor. Och rösträtten, den blifver nog som den är, äfven sedan, hvilket ju heller icke gör någonting, blott ledarne få tillfälle att å en tredje klassens restaurant skåla med Anton Nyström, D. Bergström, Henrik Hedlund, V. Strömberg och hvad de allt heta som tagit rösträttsfrågan på entreprenad. Men arbetaren, den hungrande, nakne, får betala kalaset för sina ställeföretredare och får själf svälta och frysa som förut. Sancta simplicitas!

Cl. Claeson, justitieombudsmannen, har af Stockholms rådhusrätt infordrat förklaring, hvarför den härmdagen uraktlåtit att låta en del vittnen aflägga eden "med hand på bok". För denna ömkligt löjlige bigotteribedrift väntar väl Cl., som redan förut lär tillhöra drottningens regemente, sig en fin, fin utmärkelse.

Affärsverlden inom samhället uppröres i dessa dagar öfver några större betalningsinställelser. Kolonialvarufirmorna Andersson & Wallerius, J. Andrén och P. Mattsson, som till för ett par dagar sedan ansetts för solida, hafva stoppat. Den förstnämnda firman grundades 1847 och bedref en mycket omfattande handel.

"Knifvens" benådning har tagits omhand af sällskapet för mördares bibehållande vid lif. Sällskapet, som består af damer — säges det, — är just icke så galet i sin outröttliga sträfvan. Ty:

I målet Hjert-Tector lemnade ju Högsta domstolen dem en liten bakport öppen. Antagligen på inrådan af det humoristiska justitierådet Södergren. Ty Kongl. Maj:t förklarade, att om nämnda kvinpersoner ville styrka, det de med någon af bemälda dräpare och f. d. artillerister voro i släkt eller med dem sammanafat barn eller ock ville förklara sig villiga att med dem tråda i äktenskap, så skulle laggiltigt deras nådesansökan till pröfning upptagas.

Men det ville inte de damerna. Ergo älska de icke nog högt sina mandräpare. Och det är ju inte allvar med deras filantropi.

Duktig näsbränna gaf Svea hofrätt åt Norbergs häradsrätt genom upphäfvandet af häradsrättens utslag, hvarigenom redaktör Hinke Bergegren och 17 grufarbetare för brott mot annans frihet ådömdes straffarbete, fängelse och böter.

Dylika tillrättavisningar åt häradsrätterna böra äfven bidraga till att öppna ögonen på hrr lagstiftare för den lika fåniga som skamliga rättvisa som skipas af bondnämnden i våra landsrätter. Nämnden bör ersättas med jurydomstolar.

Sjömanshemmet. Denna statens institution med äfven kommunalt understöd är en välgörenhetsinrättning, men icke för dem, som den är ämnad för. De enda för hvilka sjömanshemmet är välgörande, äro de synliga eller osynliga löntagarne. Men de välbehöfvande sjömännen få sitta emellan. För att hafva hopp om att få plats, nödgas många mot sin vilja bo der mot en afgift af 40 öre pr natt — och det är väl inte något välgörenhetspris. Maten bjudes för 1 krona åt befäl, och 88 öre åt manskapet. Och, som maten i förhållande till priset är för dyr för det existenslösa sjöfolket, våga sig icke många anlita "välgörenheten". Vi ha förr påpekat att befälets mat är ganska skral, men då den ändå skall hållas på manskapets bekostnad, kan man göra sig en aning om näringsvärdet å de senares. Det var en tid, då hemmet själf höll maten. Det var för mycket besvär. Förtjensten för vederbörande blef

då inte så stor. Men då var det mera noga med maten. En vacker dag kom hr. Gädde, skrytande, att mathållningen blifvit bortarrenderad. Den "mamman" som fått den stod på folkets sida. Hon kunde ingenting tjena på maten men ändå fick hon oupphörligt klander af styrelsen för maten. Men då vågade sjöfolket både bo och äta på hemmet. I senare tid fick styrelsen en markententerska med hvilken den kan hålla tummen. Nu är maten . . . ja, den är lindrigast sagdt, dålig. Ibland blir den bortglömd. Men det gör ingenting. Vederbörande tillsyningsmän säga ingenting, ehuru folket klagande säger "att de ej kunna hålla sig med mat på två ställen". Vederbörande komma ej nu att smaka sluringen eller den gamla fisken. Men missnöjet har växt ut på Masthuggstorget, der man hittat utkastade tallrikar med halfrutten lappskaus. Om de som bo på hemmet en afton gå på operan, som icke slutar förrän half tolf, måste de för den natten bo på hotell, ty de slippa inte in efter elfva. Det är inte rätt. Men så länge sjöfolket har mynt, bo de och äta privat af dessa anledningar. Då de äro pank, nödgas de för att få plats, bo på hemmet, anlita en välgörande kredit, som välgörande afdrages vid blifvande avans eller första månadslön. — Herr André vet ingenting, får ingenting veta, vill ingenting veta. Men fråga Gädde, —han vet!

Nygis.

Om maskeraden.

Det var i den tiden, då det begaf sig, att de arbetsförmögne ropade på arbete och bröd, men de arbetslöse på nöjen och champagne.

Och "Petter Frisk" skulle referera, ty han hade annonserat en krönika.

Men var för mycket kavaljer. För lite referent. Och blef för mycket "dimmig" i iakttagelseorganismen.

Men operadansmästaren vred sitt röda sidenband och tvådde sina händer och operaartisterna kände sig som otända glödlampor i en brinnande hafsbotten.

Och operasalongen hade blifvit dekorerad med fromleriets och våldets vapen och färger.

Då en uppgaskad regementsorkester skramlade sina pukor och trumpet var jag redan kommen för att njuta — men jag *mjöt*.

I begynnelsen såg jag blygsamheten lysa fram under maskerna. Sanningen var i dubbel måtto maskerad. Vid midnatt stack dock sanningen väl tydligt fram.

Och jag blygdes för sanningen.

Der voro några dyrbara kostymer. Skorna t. ex. till en förförligt intet sägande kostym buro diamantspännen till några tusen kronors värde. Eljest mästarels skåpkläder. Hyrda eller kritsade. Några lånta i teatergarderober.

Der kommo masker, som briljerade med vackra former och stela fasoner.

Men hvad är det för bråk vid ingången? Är det skandal? . . . Nej, det var bara den norska konsulatfrågan som diskuterades med barnkammarpiskor . . . det var Nora och Svea. Nora först naturligtvis. "Petter Frisk" ville slita tvisten men fick smaka piskan af båda. Nora slog sig i slangen med en smidig ryska, men Svea tog Nora under armen och knallade i väg till buffén och efter några glas champagne var vänskapen orubblig. "Petter Frisk" och en tysk kavaljerilöjtnant samlade upp piskorna och funno dem vara barnsliga leksaker. Björnsson låg på sommarnöje.

Det var det hela korrekta eller värdefulla i hela tillställningen.

Der kom en Soto Mayor. Den var skral sa' jag. Ja Soto Mayor skall vara mycket *skral* nu, sa' fru Vitz, som satt bakom mig. Och jag teg.

Se der i fransäsen. Herre jemini så'n fransäs. 999 turer och ändå ingen tur för hr Kilberg. Se, den der långa gråsprängda, raglande, omaskerade räkeln, han, som har form af en prisbelönt utställningscigarr, se, hur han betar sig mot den lilla "pitty sing la la" eller hvad hon skall föreställa, den lilla "tjufungen" ... Ja, hon är inte så noga, hon heller ... ah, det är skandal för teatern, sa' moster Malla, som satt bredvid mig ... Hvad äro arbetarföreningens muffbaler mot detta, sa' jag? Inte har jag sett något dylikt sen sällig Wallmans tid på Mosebacke södra ... fi donc! — Pro!! Der damp ett par ... der ett till ... aj, aj, aj, hvad den stackars frun slog lilla nacken ... det hördes upp till tredje raden, sa' Grönberg, som hör illa ... Hon svimmar ... Fru Vitz sprang ned med "ädokålång" ... alltid omtänksam ...

Hvem är den hvita damen med hvita slöjan? Se, huru herrarne svärma omkring henne, mest han i den röda fracken, den vackra karlen utan mask. Jaså Moster Malla känner henne ... Ah är det fru W ... jag trodde det var en annan af våra nattfjärilar ... hm.

Ingen utkastning denna gång!

Nå ändtligen afläser musiken. Nattvarden serveras och källarmästaren har haft sin recett.

När kyrkklockorna på söndags f. m. ringa samman, anse de sista maskeradgästerna att de böra fira hvilodagen. Derför gå de hem och lägga sig.

Och det är slut på 1892 års operamaskerad.

Det var ett sätt att illustrera arbetslösheten utan att demonstrera på Gustaf Adolfstorg. Det tyckte polismästaren också, som gifvit sitt nådiga tillstånd till balen, ehuru den näst föregående avslutats med ordningar och utkastning. Men den ena korpen hugger inte ögat ur den andre — sa' jag!

Emellertid får man på maskeraden se menniskan sådan hon är. Resultatet blir att menniskan är lika vid vaggan, grafven och på maskeraden. Nygä.

Konst och Teater.

Å stora teatern gafs i måndags f. f. g. operan *Romeo och Julia*. Fullt hus. Praktiska dekorationer och kostymer. Baletten förtjusande. Folksceneriet för mycket gjordt. Musiken mäterligt arrangerad och utförd. Körerna oklanderliga. Likaså publiken. Solopartierna öfvermått. Det hela gick lika bra som i Faust. Stormande applåder. Långa mellanakter.

Evas Systrar gafs tillfälligtvis i tisdags och vi återsågo vår gamla bekanta, fröken *Amanda Ryländer*. Hon hade legat af sig något. Men publiken applåderade mer än vanligt, för den gamla bekantskapens skull.

Stulen Lycka måste krypa i skinnet tills vidare.

I dag gifves å storan f. f. g. 4-akts lustspelet "*Ett odjur till måg*". Om söndag gifves å stora teatern *Romeo och Julia*, å mindre *Ett Odjur till Måg*.

En uppmaning till teater-direktionerna! Laga för all del att bänkarne bli ombonade på andra raden å Storran samt på första raden å Mindre. Dessutom måste en och annan bänk fastspikas, så att publiken ej riskerar sjunka till golvet då den sätter sig. Nygä.

Varieté du Boulevard. Jag kom dit vid 9-tiden. Salongen var fullsatt. Jag fick en stol på "sista raden". Vid dörren. Orkestern spelade: "Vals Espagnole" af Métra. Man "klappade" lifligt, ihållande, men herr Levy var döf på det örat hela qvällen. Orkestern hade icke "plats" för något extra nummer. Ridån gick upp och fröken *Clara Netsler*, iklädd nationalkostym gjorde sin entré som nyangagerad artist för qvällen. Och hon sjöng. Men något "chic" fans ej hos henne, hon var för stel i sitt uppträdande. Herr *Zetterholm* fortfarande "dragande". Premier-ventriloquisten

Löjtnant *C. Nobel* uppträdde onsdagsafton för första gången å denna scen. Hans prestationer emottogs med starkt bifall. Men man måste närmare se och höra herr Nobel, för att kunna sätta sig in i hans konst och beundra hans arbete. Hans "mekaniske gubbar" voro kostliga att se och höra. Fröken *Tilly Pontus* är en äkta chansonett i "armar och ben", benen fram för allt, derför applåderade man och skrek. Drack mycket måttligt. Och så gick man, tyst och stilla. Gubben med "befallningsmansmössan" uti förstugan behöfde ej säga "hyss" en gång. Men så äro Göteborgarne också ett mycket bildat och städadt folk. Charles.

Jönköpingsbref.

Den "lagkloke", som finnes omnämnd i n:o 5 af "Fredagen" och hvilken behagat hedra mina bref med allt för stor uppmärksamhet, skall hafva inspirerats här till af inga mindre än vårt samhälles högsta vederbörande. Härför talar ju också det att först flere dagar sedan brevet publicerats komma under fund med min artikels hädiska innehåll.

Och om ej vinken direkt gifvits af "den store Suddelin", så — ja, den kan lika fullt härleda sig från en annan i samma bref omformad styrpinne, hvilken påstås vara rasande på "Argus". Antagandet ligger ju nära till hands! I alla händelser tyckes det, att ett "f. f. ombud för Justitieministern i tryckfrihetsärenden" borde ha annat att göra än agera springpojke åt ett par öfversittare i en småstadshäla.

Herr *Pane* såsom bränvinsadvokat. Allas våras bekante vän, "mäster Pane", har tack vare sin utomordentliga älskvardhet, förvärfvat sig en fast vänskrets, i all synnerhet mellan skäl och vägg". Och lika ödesdigert som det är att vara hemfallen under Panes onåd, lika angenämt är det att åtnjuta hans beskyddande vänskap.

Detta senare har nog hr Sixten P. fått erfara i fullaste mått. Herr Sixten hade nämligen råkat begå den för en "än" herre ganska förlåtliga svagheten att föröfva sedlighetsbrott med en fattig, ej fullt 14-årig bondflicka hvaraf följden blef, att en liten verldsmedborgare såg dagen.

För denna naturliga sport blef Sixten instämd att svara vid häradsrätt. Såsom varande god vän med sedlighetsförbrytaren, åtog sig Pane att föra dennes talan mot det billiga arvodet af 50 kronor, plus ett visst kvantum fluidum. Då målet förekom skall häradsdomaren ha förklarar "advokaten" Pane ovärdig föra annans talan samt utvisade honom ur domsalen. Det var ett fullt "aber" både för Sixten och hans rättgångsbiträde, men icke desto mindre förstod man att så fiffigt eskamotera med saken, att den till groft sedlighetsbrott skyldige mot en ringa pekuniär "godtgörelse", fick gå fri. Så nu har man nöjet att se honom i sällskap med Pane; lika ogeneradt som förr stryka omkring på bolagskrogarne.

Ett par ljusa bröder!

"Puck", herr F. G. Sandvalls störste bulldogg, skall ha tack för han ej nafsade mig i byxbenen, när han i förra veckan gläfsste!

"Vid Munksjö pappersbruk", skrifver en af dervarande slafvar, "finnes åtskilliga, fullt meriterade herrar, som bidraga att göra lifvet surt för de stackars arbetarne. Främst bland dessa naturligtvis de högre ledarne. Men äfven små parisiter kunna stinga, derpå äro förmännarna bevis. Trakaasera arbetarne och ställa till spektakel, det är hvad dessa herrar göra för sin randliga lön, hvilken sistnämnda, trots storleken, dock ej är tillräcklig för deras "extravaganser". — Det var bemälda herrar som kommo på idén att spela pajas på Munksjö-isen. En variété i förening med karusell skulle der uppföras, hette det i annonssen och "inkomsten skulle tillfalla en förening här i sta'n". — Första dagen spektaklet egde rum, kom en rätt talrik publik för att åse härligheten. Men kuggade blefvo de grundligt. "Variétéen" bestod i att en af herrarne, fantastiskt utspökad, som sjölvaste "Trasfröken", åbåkade sig med en massa galimatias; — att se och höra kostade 35 öre person! För en 10-öring fick man åka "karusell", hvilket var förenadt med lifsfara, då "karusellen" endast utgjordes af en gammal oxdrög, fastbunden vid en stång. Trots detta var frekvensen liflig, hvaran man bör antaga att recetten blef obetydlig. De Munksjö-arbetare, som voro nog dumma att låna sig till taskspeleriet, fingo ingen ersättning derför. Så var det med den humbugen. Olle B.

"Evangelisten" L — f — b — g, som äfven idkar skomakeriäffär, uppmanas vänligen att icke ge sina arbetare stryk eller vandalisera deras tillhörigheter; det passar icke en så helig man. Händer det en gång till, kommer jag att använda karbasen på "mäster" sjelf.

Ett hänsynslöst proselytmakeri å frälsningshumbugen bedrifves af — pastor Winqvist. Sin dotter har han helt gifvit till arméen, der hon nu är löjtnant, och sjelf uppträder han som privat medarbetare i skojeriet, bl. a. som kolportör för "Stridsroset". I egenskap af fängpredikant vid länsfängelset söker han bringa fångarne att lemna sig i frälsningsarméens våld, dervid han äfven biträdes af fängelsevakmästaren Axi.

Denne sistnämnda är likaledes en mycket from personlighet, och blott hans trosbröder få äran och förtjensten att ombesörja leveransen af proviant till cellfängelset! — Argus.

HAGA-FLICKAN

GÖTEBORGS-ROMAN

AF — R — M — N.

6)

(Forts. från N:o 5.)

Denna svada och de dermed förenade åtbörderna hade varit någonting för en skådespelare på de tiljor, som föreställa världen, de hade nog då gjort vederbörlig och åsyftat verkan, nemligen skaffatsin utförare en stormande applåd af en hänryckt publik, men på världsteaterns scen voro de föremål för kritikens fullständiga nedsablande. Det oaktadt, var spetsbofvns deklamatoriska utgjutelse nog rörande för att fånga ett så för lidande medmenniskor ömt hjerta som Calle Flygares, hvilket ock tydligt uppfattades af den knäböjande.

Plåtslagare Boström hade med sina arbetare bildat en ring omkring den grupp som utgjordes af fången, värden och båda "korvarne".

Calle Johnsson, hvilken ingen för tillfället gaf akt på, var tydligen rof för de häftigaste sinnesrörelser, ty hans ansigte var än blodrött än krithvitt och stora svett droppar perlade från hårfästet utför kinderna.

— För Guds skull, haf förbarmande, — fortsatte fången med en röst, nästan kvädd af tårar . . . såsom jag hittills lefvat som en hederlig man, vill jag aldrig mera vika från dygdens väg . . . bara ni har medlidande med mig . . .

— Ja, ja, hvem vet — mumlade den godhertade token till värd — hvem vet om man inte gör en god gerning om man låter nåd gå för rätt . . . bara han återlämnar min klocka, så må han gå fri . . .

Fången sprang upp med ett glädjestrålende leende på läpparne och skulle just utgjuta sig i tacksägelser, då Calle Johnsson, som nu fattat sitt beslut, steg fram till gruppen samt med klar och bestämd röst sade:

— Hade jag nu varit tyst, hade det bevisat feghet . . . förut har jag inte haft mod dertill . . . men då det ju ännu icke är försent att tala, har ju ingen fara skett . . . Jag råder eder emellertid att hålla denna person fast . . . Han är mycket farlig för allmänna säkerheten, ty han är en yrkestjuv . . .

— Lögnare! skrek Wigilander — och om jag vore det, hur vet du det? . . .

— Jo, denna karls bekantskap har jag gjort på . . . Marstrands fästning och Nya Warfvet, der vi varit fångar samtidigt — förklarade Calle Johnsson med en förundransvärd kallblodighet.

— Han tillstår det sjelf — mumlade fången under tilltagande raseri, glömmande all sjelfbeherskning. — Calle Johnsson, som anklagar mig, är en mördare . . . han har varit straffad för mord.

Ett ängsligt sorl uppstod bland kamraterna och llksom med afsky drogo de sig åtsidan, undan från Calle Johnsson.

Boström närmade sig lilla Annas olycklige fader, frågande:

Är det sant, min vän?

Böjande sitt hufvud svarade Johnsson:

— Ja, det är sant . . . Jag har dödat en person . . . och varit dömd därför och rättvist straffad! . . .

Efter detta svar följde en graflik tystnad, som afbröts först af några nyfikna, som sprungo upp och ned i trappan, då slutligen ett par poliskonstaplar, åtföljande kommissarie A. F. Flygare armbågade sig upp efter att hafva blifvit eftersände af källarmästarens unga fru.

Detektivkommissarien J. A. Göthe, som tillfälligtvis befunnit sig i närheten, anlände nästan samtidigt. Strax denne var inkommen och fått syn på den arresterade fina herrn, utropade han:

— Stopp lite . . . det var en skön fångst . . . Det är sprätten . . . skatan . . . f. d. marinsoldaten Krantz eller herr Wigilander, som han numera kallar sig . . . Jo, han är en fin fogel, må ni tro . . . äntligen fast, det blir en god affär . . . Jag visste väl jag skulle knipa honom till slut . . . rymmare från nya Warfvet . . . dömd för tredje resans stöld med inbrott, stal sergeantens kläder då han rymde . . . Genast till rådstufinkan med honom, men håll god vakt, det råder jag eder . . .

Wigilander, som väl insåg sin räddningslösa ställning, vände sig med knutna händer mot Calle Johnsson, rytande:

— Det är du, din skurk! . . . du som är skuld till min olycka . . . men var lugn . . . det är inte långt mellan bergen der trollen träffas . . . Akta dig!

Kommissarie Göthe, som genom detta hot observerade Calle Johnsson, fixerade honom med kännaremin.

— Jaså, det är han . . . har betalt sin skuld till samhället och har namn om sig att vara en hederlig man har intet otalt med honom . . . Marsch till rådstufinkan med "sprätten"! . . .

Strax derpå voro Boström och hans arbetare ensamme i öfra våningen.

Arbetarne hade, med undantag af Johnsson och Vilden, bildat en grupp i ena ändan af salen, der de samtalade sinsemellan ganska allvarligt. De slogo råd om något viktigt.

Per Olsson, verkmästaren, tog dock snart Boström afsides sågande:

— Hör nu, mästare . . . kamraterna och jag ha just resonerat . . . och vi ha kommit till den slutsatsen . . . att . . . att här är en person för mycket i bland oss . . . Jag tänkte därför å kamraternas vägnar höra, om inte det äfven är mästarns mening? . . .

— Jag förstår inte hvad Olsson menar . . .

— Jo, mästare, jag menar det . . . att som vi alla äro rättsskaffens gesäller . . . och aldrig haft något att göra med domstolarne . . . kunna vi inte som renhåriga gesäller ha i bland oss en person, som blifvit straffad för mord . . . och föröfrigt som vi inte vet om Johnsson är en veritabel gesäll af med kunglig majestäts och kronans polis påskrifvet gesällbret utan kanske en så'n der förfuskad näringsfri arbetare så . . . så . . . Ja, se saken är egentligen den att skall han vara kvar, så gå vi allesammans . . .

— Jaså! Ni ha beslutat det?

— Ja . . . skam till sågandes, blir det ett snöpe-ligt slut på mästarens superba GustafAdolfsfest . . . men därför att vårt yrkes helgd så fordrar så . . . så . . . Och för att inte behöfva ställa till något väsen eller slagsmål, har jag tänkt bedja mästare stöta på Calle Johnsson, att han går sjelfmant . . . Då mästare ber honom derom, skall han nog bättre förstå, att han inte passar i vårt sällskap . . .

— Det vill säga, att Olsson vill att jag skall sparaka i väg min bästa arbetare och derigenom göra honom än mera olycklig än han är . . .

Olsson gjorde en stygg grimas.

— Den gubben går inte — fortfor principalen — Jag vill inte vara med om det!

— Jaså . . . då få vi sjelfva . . .

— Nej . . . betänk er två gånger innan ni begära en sådan brutal handling . . . Calle Johnsson har visserligen begått ett brott mot samhällets lagar och det erkänner han sjelft . . . men han har ju försö-nat sig med samhället . . . Ni vet mycket väl att

han är en ordentlig och skötsam arbetare och att han till och med i dag vågat sitt lif för att rädda en kamrats . . . Ingen af er skulle gjort som han . . . eller hur ? . . .

— Det tror jag inte . . . men vi hafva våra hufvuden för oss och våra idéer . . . vi vill inte att kamrater från andra verkstäder ska' kunna säga att vi arbeta tillsammans med en . . . en . . . mördare . . . en som varit straffad för mord . . . det är det, som inte skall hända och . . . så sant jag heter Per Ols-son, händer det inte heller.

— Nå, gör då som ni vill — sade mästaren med skarp röst — men vill ni ha bort honom, må ni själfva sköta om den saken . . . jag blandar mig inte der!

Dessa ord hade uppfattats af Calle Johnsson. Han förstod mycket väl hvarom frågan var. Han fattade mod och gick fram till mästarn och verkgesällen och sade med frimodig, ehuru sorgsen stämma:

— Köra bort mig . . . ingen behöfver det . . . det svär jag på . . . Jag tänker inte ligga någon till last . . . därför skall jag frivilligt aflägsna mig . . . jag förstår väl att jag måste långt härifrån för att dölja min vanära . . . Jag förstår äfven mycket väl att inte hederliga arbetare kunna arbeta i lag med en person som rymda straffångar dua och som tjufvar kalla för vän . . .

Johnsson måste afbryta sitt tal för ett ögonblick, emedan han började blifva mycket upprörd till sinnet. Men sedan han för ett ögonblick tryckt sina feberheta händer öfver sin af kallsvett fuktiga panna och torkat bort ett par framträngande tårar från sina ögon, fortsatte han:

— Jag skall snart hafva Göteborg bakom min rygg . . . Jag reser till någon landsortshåla . . . hade jag inte min lilla dotter att tänka på, skulle jag nog kunnat finna en fristad i Amerika . . . men för hennes skull måste jag stanna inom Sveriges gränser . . . Jag skall nog uppsöka och finna en småstad der den blodiga skuggan icke skall förfölja mig . . . men innan jag lemnar min kamraters, skulle jag vilja tala om historien om mitt brott och hvarför jag blef en mördare . . . Ni skolen deraf finna, att om jag än varit brottslig, har jag dock varit än mera olycklig . . . och då jag sedan lämnat er, skall ni hysa mer medlidande med mig än förakt . . . dessutom kan historien blifva ganska lärorik . . .

KAP. V.

Mördarens berättelse.

Johnsson väntade tydligen ett svar, men ingen af hans kamrater gjorde min af att säga något utan på hans ord följde en graflik tystnad, en tystnad så djup, att man tydligt hörde pickningen från mästare Boströms spindelur.

Slutligen sade mästare Boström:

— Tala, Johnsson tala! Jag är säker att alla skola blifva stumma och intresserade åhörare.

— Nåväl — började "Hagaffickans" fader — jag skall fatta mig kort . . . och nämna förhållandena som de äro utan för många vidlyftigheter . . . Ni mins att jag för ett par timmar sedan vägrade taga supen tillsammans med er . . . Jag drack vatten . . . Jag sade, att jag inte tål bränvin . . . Jag ljög inte . . . bränvinet är min afsvarna dödsfiende . . . det är det som är närmaste skulden till min olycka . . . till mitt felsteg . . . Det förbannade bränvinet!

— Ni ska därför inte tro, att jag varit en utpräglad fyllbult . . . nej tvärtom . . . utan att berömma mig, må jagsäga, att jag med rätta var ansedd för en

hygglig ung man och ordentlig arbetare, hvilken älskade sitt arbete och gick på krogen endast för att intaga mina måltider . . . ytterst sällan en sup för vänskaps skull . . . Jag hatade bränvinet redan då, emedan det sved i munnen, då jag någongång drack . . . och jag kunde aldrig fatta att någon människa med smak kunde förtära smörjan, ty alla jag såg, grinade och gjorde fula grimaser, då de söpo . . . men som sagdt någon gång i sällskap, söp jag, dertill alltid nödd och tvungen ej af begär . . . men jag visade då alltid anlag för gräl och bråkmakeri . . . jag märkte det själf och aktade mig så godt jag kunde genom att i tid aflägsna mig.

Man ansåg mig därför som en enstöring eller meniskoskygg . . . men de misstogo sig . . . jag var blyg och försiktig . . . Man föreslog mig att jag skulle gifva mig, men som dertill fordrades en kvinna, blef det mig lite svårt, emedan min blyghet gjorde mig rädd för fruntimmer . . .

Jag hann öfver trettioåret . . . Då först blef jag bekant med en ung flicka till hvilken jag fattade en rent af barnslig kärlek . . . hon var bara sjutton år . . . och gudomligt skön . . . hon hette Anna och var dotter till den skomakaremästare hos hvilken jag brukade beställa mina skor . . . fadern var en god arbetare, men hade det felet att kröka på armen för mycket . . .

Jag friade till henne . . . fick hennes ja . . . fick äfven faderns, men med det förbehåll att vänta tills hon fyllt aderton år . . . Min lycka gjorde mig yr i hufvudet . . . Jag tog min blifvande svärfar med till krogen . . . han propulerade på bränvin och jag tog in . . . och för att visa mig, begärde jag lag på lag . . . Min glädje kom mig att glömma min vanliga försigtighet . . . Jag drack för mycket . . . blef oregerlig . . . sökte gräl för ingenting med en försupen stackare och ställde derigenom till formligt slagsmål . . . det var på "Rutan" i Haga . . . och då jag hotade slå sönder allt som fanns på krogen blef jag hånkad af "purkarne" och förd in i den straxt bredvid varande finkan . . .

Som jag var väl känd för öfrigt, blef jag morgonen efter lössläppt . . . Jag var då nykter och full af blygsel sprang jag genast hem till mästare Lundström . . . han hette så min trolofvades far . . . han mottog mig sämre än en hund och min fästmo omtalte att han återtog sitt löfte, ty han ville inte lämna sin dotter i händerna på en sådan vildbasare och han hade sagt att han skulle förr förbanna sin dotter än gifva henne åt mig . . .

Jag bad . . . jag bönföll . . . jag grät och gaf de heligaste löften, men den gamle skomakaren var obehaglig som en procentare . . . Men Anna svor mig att hon icke skulle tillhöra någon annan mig och vi kommo öfverens att vänta . . .

Och vi behöfde inte vänta längre än ett år förrän gubben en afton i fyllan och villan klef ned i vallgratven och drunknade . . .

Anna sörjde djupt sin olycklige fader . . . men sorgen blef icke så långvarig som jag fruktade, ty hennes kärlek till mig verkade, att vi redan ett halft år derefter voro gifva . . . ja, vi gifte oss . . .

Calle Johnsson syntes nu för några sekunder alldeles öfvervældigad af minnen, hvarunder han gömde ansigtet i sina händer.

— Ack! — fortsatte han — Jag var ofantligt lycklig . . . Jag älskade henne och hon mig, så mycket man kan älska . . . vårt lilla hem var vårt paradis, der vi njöto af himmelens salighet . . . Och, min Gud, hvad vi voro lyckliga! . . .

(Forts.)

Stora Teatern.

Lördagen den 19 Mars kl. 1/2 8 e. m.

Ett Odjur till Måg.

Söndagen den 20 Mars kl. 1/2 8 e. m.

*Operan Romeo & Julia.***Mindre Teatern.**

Söndagen den 20 Mars kl. 1/2 8 e. m.

*Lustspelet Ett odjur till måg.***Varieté du Boulevard.**

Hvarje afton **Konsert- och Varietéföreställning** kl. 1/2 8-11 af Direktör **S. Levys Oktett-Orkester** samt Fröken **Tilly Pontus**, Chansonettsångerska, och Fröken **Clara Netzler**, nationalsångerska, Herr **Alfred Klinger**, Operettsångare, Herr **Oliver Zetterholm**, Komiker och Damimitatör. Uppträdande af **Skandinavians Premier-Ventriloquist**, **Löjtnant C. Nobel** med sitt mekaniska elektriska panoptikon.

Entrée: Hvardagar Läktaren 75 öre, Salongen 50 öre.

Sön- och Helgdagar Läktaren 75 öre, Salongen 75 öre.

Obs! Lokalen hålles öppen till kl. 11 e. m. 30

Panorama International

Norra Hamngatan 38

bjuder Göteborgs publik

Billig Lustresa!

genom hela världen

till pris för Barn 20 öre och för äldre 30 öre. 8

Opera-Källaren.**Table d'hôte**

serveras från kl. 1 till kl. 5. e. m.

Smörgåsbord, 2 rätter mat med öl

Pris En krona.

OBS. Soupeserveringen fortgår efter representationens slut. 29

Johan Larsson's

Skoaffär.

Korsgatan N:o 2.

Rekommenderas.

28

Frans Thorsson's**Mjöl, & Specerihandel**

6 Handverkaregatan 6.

Rekommenderas för sina goda varor och billiga priser. 34

Kommissionsbyrå för Sjöfarande

Förmånliga platser finnes för sjöstarka och endast väl rekommenderade Restauratörer, Restauratriser, Kokerskor och alla sorters sjöfolk både för Ång- och segelfartyg. Äfvenså städerskor för Hotell & Badorter. OBS. Göteborgs enda Kommissionsbyrå för sjöfarande. Magasinskvartret 4 B. J. E. Ryberg. 32

Teater-Premie-Obligationer

garanterade af Stockholms stad.

Dragning två gånger årligen:

1:a Maj och 1:a November

Vinster, 1 å 40,000 kr., 1 å 10,000 kr., 3 st. å 5,000 kr., 15 st. å 1,000 kr., 40 st. å 500 kr. och 750 st. å 30 kr.

Säljes kontant till dagens kurs och på afbetalning från kr. 2: 60 i månaden af

Obligationskontoret,**H. L. YGBERG,**

Nedra Qvarnbergsgatan N:o 16, Göteborg.

OBS! Ekonomiskt oberoende kan ernås utan kapitalförlust genom inköp af en enda obligation. 16

FLYGELZITTRAN

det bästa, mest lättlärdta husinstrument. Pris 25, 45, 65 och 110 kr.

I samma betalning ingår noter och full undervisning.

Kan läras af hvem som helst inom några få timmar! De, som tvifla härpå, kunna få taga proflektioner gratis.

Intyg finnes från köpare. Vacker, mjuk, behaglig klang! Finner allt större spridning och erkännande här i staden. Säljes äfven på afbetalning. Rabatt lämnas då flera stycken tagas.

Närmare upplysningar lämnas och beställningar emottagas å verkstaden i "Tabor" Vester gatan 2, Annedal (Ingång genom herr Esséns eigarrbutik).

John Bertels, uppfinnare och ende fabrikant af flygelzitrar. 15**C. H. STRÖM & Co.**

Torggatan 24. — 24 Torggatan.

Priser å Färdiga Kläder:

Helkostymer från 25 till 80 Kr. Öfverrockar från 18 till 70 Kr.

Byxor från 6 till 25 Kr. Västar från 4 till 10 Kr.

Hattar, Skjortor, Kragar och Manschetter m. m., stort urval.

Skrädderirörelse.

Rock, Byxor, Väst och Öfverrock kunna erhållas, efter order, färdiga inom 14 timmar

Obs! Reela varor och fullt ärlig behandling tillförsäkras. Garanti för välgjordt skrädderiarbete. 24

HERM. SÄFBLAD'S

Charkuteri,

Kött- & Fläskaffär

rekommenderas.

Haga Nygata n:o 20.

31

Till Sveriges billigaste priser försäljas Glas- och Porslinsvaror, Lampor, Lyktor samt

Adolf Andersson.

14 Eklundsgatan 14

Besättningsartiklar, såsom Fotogén-kök, Nysilfversartiklar, Knifvar & Gafflar, Brickor, Brödkorgar samt alla slags Kok-kärl m. m.

Goda Väckareur, fr. 3,45, Lampglas, alla storlekar fr. 7 öre. Äfven utföres målning med äkta inbränning å Gratulationskort och alla slags Porslinskärl till Förlofningar och Bröllop, Födelse- och Namnsdagar, med namn, dato och årtal äfven å dörrskyltar m. m.

Eklundsgatan 14,

Adolf Andersson.

33

Nya Speceriaffären

Stort och välsorterat lager af

Specier — Kaffe,**Socker,****Mjöl.**

7

Husargatan 7.

5

Obs. Carl M. Olsons Atelier

Masthuggstorget.

Utföres 1:sta klass Fotografier.

Allm. Telefon N:o 57. Obs. adressen. (27)

7 Magasinsgatan 7.

7 Magasinsgatan 7.

uppköper och försäljer begagnade bättre herrkläder.
Frackkostymer till uthyrning.
Allm. Telefon 191.
Torggatan 12. 25